

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мария Енчева Мутафова, преподавател в Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград, Философски факултет, Катедра Психология

За дисертационен труд на тема: “Чувствителност и учене на учениците в начална училищна възраст“ на Марияна Стойнева Стамболийска, редовен докторант към катедра „Психология“ на Философски факултет към Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград

Проблематизирането на чувствителността и ученето на ученици в начална училищна възраст е актуално за образователната практика. Докторантът Марияна Стамболийска компетентно е разработил дисертационен труд по темата.

Архитектониката на дисертацията е представена от увод, три глави, обобщение и изводи, приноси, препоръки, литература и приложения в обем от 149 стандартни страници.

В първа глава в отделни параграфи е разработен обзор на теоретични постановки върху изследваните конструкти – чувствителност и учене като понятия, исторически поглед към някои теории, свързани с идеите за чувствителността и ученето, чувствителността и ученето на учениците от начална училищна възраст, чувствителност и стилове на учене на учениците от начална училищна възраст в концептуализирането на изследователската програма, чувствителността и характеристиките на учене на учениците от начална училищна възраст в концептуализирането на изследователската програма.

Прави добро впечатление гъвкавата стратегия на докторанта за създаване на креативен модел на изследователската си програма на основа на задълбочен анализ на теории и изследвания на чувствителността и ученето на учениците от начална училищна възраст.

В психологичната литература по педагогическа и възрастова психология чувствителността им като сетивност съдържа перцептивни и учебни действия. Перцептивните образи възникват у учениците от начална училищна възраст при непосредственото сетивно въздействие на обектите. В създаването на тези образи не

участват само сетивата, а се включват и мисловните операции, паметовите процеси, миналият опит, знанията и т.н. Създаването на перцептивен образ е своеобразно решение на осъзната от децата познавателна задача. В съответствие с особеностите на самосъзнанието на учениците от начална училищна възраст е фактът, че те интерпретират себе си и действителността като идентични. По отношение на своята позиция, учениците от начална училищна възраст идентифицират действителността и я реализират като единствена (приета по отношение на ценността ѝ за себе си и за външната действителност).

Рефлексивността, рефлексивността и умствената надареност на учениците от начална училищна възраст са в контекста на самооценката и самоотношението им. Цитирани са известни автори и изследвания.

Във втора глава е представено емпирично изследване на връзките между перцептивна категоризация по релационни признаци, възприемане в съответствие със сензорен еталон, откриване на еквивалентност и сходство чрез перцептивна диференциация, перцептивно разпознаване и идентифициране, репрезентация на информация и атрибуция /преписване на признаци/, сканиране и регистрация на информация, класификация, класификация и сериация, разбиране на логически отношения, знаково ориентиране и характеристики на умствена надареност (мотивационни характеристики; характеристики на ученето; творчески характеристики; характеристики на лидер); характеристики на вниманието (устойчивост, концентрация и разпределеност) на ученици от 7 до 11 години (начална училищна възраст).

Инструментите на изследването са адекватни. Структурата и съдържанието на въпросниците са подходящи. Изследваната извадка е представителна. Процедурата на изследването е целесъобразна. Семантичната структура на въпросниците, психометричните параметри на въпросниците и субскалите като зависими променливи са представени компетентно. За онагледяване на данни от резултати са използвани 10 таблици, 8 фигури и 3 приложения.

В трета глава е представен анализ на резултатите от въпросниците; описателни статистики и анализи. Обсъждането на резултатите е коректно. Има баланс между статистики и качествен анализ.

Изводите от изследването са ценни за практиката. Препоръките са с практическа насоченост.

Формулирани са приноси на дисертационният труд.

Литературата в дисертационния труд включва 165 заглавия: - 117 заглавия на кирилица и 47 на латиница. Прави добро впечатление цитирането на видни автори и заглавия.

Представеният дисертационен труд е съдържателен.

Авторефератът отразява съдържанието на дисертацията.

Броят на публикациите по дисертацията са според изискванията.

В заключение, предлагам на уважаемото Научно Жури, да се присъди на редовния докторант Марияна Стойнева Стамболийска, научната и образователна степен „Доктор“.

09.06.2016 г.

Подпис:.....

(доц. д-р Мария Мутафова)